

Дебърца, мѣстността Горни Дебъръ съ гр. Дебъръ. Къмъ тоя западно-български дѣлъ можемъ да причислимъ още мѣстноститѣ Горни и Долни Пологъ съ горното течение на Вардаръ до Скопие. Тѣ образуватъ прѣходъ къмъ горно-българитѣ.

Западно-македонскитѣ българи сж по-пъргави, по-прѣдприемчиви, по-хитри отъ другитѣ си съсѣди. Тѣ сж най-спекуланти между другитѣ си събратия. По духъ се доближаватъ много до македонскитѣ власи и вѣроятно е, че въ тия части на Македония особно много старо романизувано население е погълнато отъ славѣнитѣ. Прилѣпчани, велешани, кичевци, рѣсенци, охридјани и дебрани сж способни търговци и занаятчи и дома си и вънъ. Въ тия мѣста спекулантитѣ евреи никога не сж могли да хванатъ почва, нито пъкъ грѣцитѣ, ни влахо-цинцаритѣ. Въ Битоля рѣселенцитѣ отъ тия краища рѣзко се отличаватъ отъ по-спокойнитѣ жители, дошли отъ южния край на Битолското Поле, и благодарение тѣмъ българското население води успѣшна економическа борба срѣщу власитѣ и евреитѣ и национална срѣщу грѣцизма. Въ Скопие се забѣлѣзва подобна разлика между прѣдприимчивитѣ рѣселенци изъ Велесъ и по-тихитѣ и тромни рѣселенци отъ Скопско Поле и отъ по-източнитѣ мѣста. Енергични рѣселенци отъ западна Македония закрѣпиха българщината въ Солунъ. Въ ново врѣме пакъ западно-македонцитѣ като занаятчи и търговци завзеха софійския пазаръ и успѣшно стоятъ не само срѣщу евреитѣ, но и срѣщу западно-европейскитѣ прѣдприимчиви пришелци. Отъ тоя край българитѣ най-много странствуватъ и иматъ повече опрѣдѣлени занаятия. Дебрянитѣ ходятъ въ странство главно като дюлгери, иконописци и дърворѣзци; рѣспани като градинари, кичевци като хлѣбари, прилѣпчани и охридјани като разни търговци и пазарски занаятчи: желѣзари, тенекеджии, казанджии, месари, сладкари.

Мжчно е да се говори за особенъ български вънкашенъ типъ изобщо и частно за типъ на отдѣлни мѣстности. Но пакъ при продължително наблюдаване става възможно да се познаятъ отъ внимателенъ човѣкъ българи отъ нѣкои краища. Между западно-македонскитѣ българи се срѣщатъ по-често лица съ откритъ изпънать лобъ и заострена брада, остъръ, често гърбавъ носъ, тънки въздълги мустади, малки тъмни живи очи, тъмна кожа и коса. Къмъ Дебъръ се срѣщатъ по-често свѣтло-коси и свѣтло-кожи хора съ обли лица и много пѣти съ четвъртити арнаутски лобове.

Сжщо така е много трудно да се говори сега за отличие по облѣкло. При все това и тукъ можемъ да посочимъ нѣкои особ-